

Сталинскѣй трибуна

Лезѣны: Усва-Вомса ВКП(б) Рајком да Рајсполком

№ 84-85 (360) Нојабр 18-ѣд лун 1938 во

Газет петѣ тѣ-
лысын 10 №

Пѣг чолѣм лѣтчица-герої- најаслы, социалистическѣй рѣдиналѣн отважнѣй ныв- јаслы!

Міјан рѣдинаса героическѣй нывбабајас

Сѣветскѣй странаын нывбабалы сетѣма став усло-
вїејас шуда олѣм вылѣ. Нывбаба пѣлзутчѣ став
гражданскѣй правојасн. Мужчїнакѣд ѣт м о з сїѣ
дејательнѣја ужалѣ соци-
алистическѣй строїтелствоса
став фронтјас вылын. Абу
сешѣм профессїја, кодѣс
ескѣ вѣлї тупкѣма сѣвет-
скѣй нывбабалы. Міјан емѣ
нывбабајас капїтанјас,
архїтекторјас, адвокатјас,
наука разнѣй јукѣнјасын
профессорјас. Міјан емѣ
н ы в б а б а машинїсткајас,
комбајнерјас, инженерјас,
конструкторјас. Міјан, мед-
бѣрын, ем нывбаба-пилот-
јас, кодјас сетѣны ассы-
ныс вынсѣ да способностѣ
сѣ самолотовѣженїе ге-
роическѣй мастерстволы.
Доблестнѣй лѣтчицајас Ва-
лентїна Грїзодубова, Поли-
на Осїпенко да Марїна
Раскова петкѣдїсны сешѣм
ыжыд мужество да
отвага, кодјас кыпѣдѣны
всѣобшѣй прїзнавїе да
преклоненїе.

Сѣветскѣй нывбаба во-
зын воссаѣ став о л а н
тујјас. Бѣрјы лубѣй туј да
ескѣмѣн мун воѣд—теныд
ыѣдѣн отсалас, те верман
вѣдѣчны быдторѣ, мыѣд
кѣсан.

Со мыј вѣсна сѣветскѣй
нывбаба тырѣма пыцкѣса
достоїнствѣн, со мыјла
сїѣ смела да независїмѣја
вїѣдѣд мїр вылѣ, со мыјла
сїѣ ыжыд энтузиазмѣн
участвутѣ социализм стрѣ-
їтѣмын.

Сталин јорт свекловїчнѣй
мујас вывса колхознїца-
ударнїцајасѣ прїмїтїгѣн
1935 воын вїсталїс:

„Мї кывзїм речјас нео-
бычнѣй нывбабајаслыс, а,
ме ескѣ вїсталї, уж герої-
најаслыс, сы вѣсна мыј
сѣмын уж героїнајас вер-
мїсны шедѣдны сїѣ успе-
јасѣ, кодјасѣ најѣ вѣдѣ-
чїсны. Міјан ез вѣвны ва-
жѣн ташѣм нывбабајасыд.
Меным со ѣб арѣс-нїн, аз-
чывлї вїдјас, азчывлї тыр-
мымѣн ужалыс мужчїнаѣс
ї нывбабајасѣ. Но ташѣм
нывбабајасѣ ме ег азчыв-
лы. Тајѣ зїк вылї јѣз. Сѣ-
мын свободнѣй уж, сѣмын
колхознѣй уж вермїс чуж-
тыны сїктын ужлыс ташѣм
героїнајасѣ.

Ташѣм нывбабајас ез
вѣвны да ез вермынны лоны
важѣн“.

Революцїја војасѣ ез еша
сѣветскѣй нывбаба просла-
вїтчы став страна паста,
став мїр паста асланыс
замечательнѣй фелѣјасѣн,

кодјасѣс вѣчѣма рѣдина
нїм раѣлї, социализм нїм
раѣлї.

1938 во сетїс мїјанлы
советскѣй нывбаба героїзм-
лыс орѣјыны поѣтѣм прї-
мер: доблестнѣй пїлотјас
Грїзодубова, Осїпенко, Рас-
кова, кодјас лебѣсны кы-
мѣрјас, рујас да арса тѣв-
јас пыр Москвасан Амур
берегјасѣз, кодјас петкѣд-
лїсны ыжыд отвага, хладно-
кровїе да їсклучїтельнѣй
лебалан мастерство, гїжїс-
ны вылї славнѣй лїстѣок
мїјан рѣдина їсторїаѣ. Најѣ
лебїсны, асланыс сѣдѣмын
Сталинлыс—батлыс, друг-
лыс да учїтельлыс нїм ну-
ѣмѣн. Најѣ чувствутїсны
ас сајаныс подѣержка став
унамїлїоннѣй сѣветскѣй
народлыс. Рѣдиналѣн лѣла-
лѣмыс шонтїс најѣс.

Москва—далнѣй Восток
кост героическѣй лебѣдѣм,
лебѣдѣм, кодї вевтїс мар-
шрут куза 6450 кілометр,
а вескыда—5.947 кілометр
26 час 29 мїнутѣн, ем межд-
ународнѣй женскѣй рекорд
кыѣ вескыда, сїѣ і кышо-
ла мїнїја куза, і тајѣ ре-
кордыс—сѣветскѣй героїна-
јас кїјасын.

ВКП(б) ЦК да ССР Со-
јузса СНК порученїе сер-
тї чѣдмалѣмын Сталин да
Мологов јортјас бура дѣн-
јалїсны отвага, хладнокрѣ-
вїе да лебалѣм куза ыжыд
мастерствосѣ сѣветскѣй
лѣтчицајаслыс.

Тајѣ дѣнјалѣмыс ем став
сѣветскѣй народлыс чувст-
војас петкѣдлѣм.

Сѣмын мїјан странаын
вермїсны петкѣдчїны ташѣм
героїнајас, кыѣ Грї-
зодубова, Осїпенко, Раско-
ва, ѣд сѣмын мїјан стра-
наын нывбаба возын восса-
ѣ став позанлунјасыс быд
боксан творческѣја быд-
мѣлы.

Грїзодубова, Осїпенко
да Раскова емѣ славнѣй
представїтельјас сѣветскѣй
їнтелїгенцїјалѣн, кодї їт-
чѣма народкѣд топыд гѣ-
рѣдјасѣн. Најѣ асныс быд-
мїсны народ пїыс, револю-
цїја налы сетїс ставѣ—
тѣдѣмлунјас, культура, пас-
кыд простор да сывтыртны
вермытѣм горїзонтјас быд
боксан развївїтѣдѣм вылѣ,
ї најѣ достоїнѣја благода-
рїтїсны ассыныс народѣс.

Сѣветскѣй нывбаба, соци-
алистическѣй рѣдиналѣн пре-
краснѣй ныв, тырѣма ассыс
отчїзна пѣса раѣјтѣмѣн.
Хасан ты дорын столкно-
венїе дырїї скромнѣй сѣ-

(Помсѣ вїѣдѣ 3-ѣд лїстѣок.)

СССР Верховнѣй Сѣветса дѣпутат Је. С. Рочева јортлѣн Колваса їзбїрательјаскѣд встреча

Нојабр 13 лунса рытѣ
Колваса (Уса рајон) бѣр-
јысысјаслѣн вѣлї СССР
Верховнѣй Сѣветса асланыс
дѣпутат Је. С. Рочева
јорткѣд встречалы сїѣм
собранїе. Шук 9 часын-
нїн керка тырї јѣзѣн—їз-
бїрательјасѣн. Собранїе
востѣ сїктсѣветса јуралы-
сѣс вежыс Хатанѣјскїј
јорт. Собранїејелыс прѣзї-
дїум бѣрјѣм бѣрын, собра-
нїе бурнѣй аплодїсментјас
шы улын встречајтѣ по-
чѣтнѣй прѣзїдїум бѣрјѣм
јылыс Чїпанов јортлыс
предложенїе.

Почѣтнѣй прѣзїдїум сос-
тавѣ ѣтсѣгласѣн лѣї бѣр-
јѣма І. В. Сталин, В. М. Мо-
лотов, К. Је. Ворошилѣв,
Л. М. Кагановїч, М. І. Ка-
лїнїн, Н. І. Јежѣв, А. І. Мї-
којан, А. А. Андрѣјев,
А. А. Жданѣв, Н. С. Кру-
шчѣв, Г. Сїмїтров, Хосе
Сїнас, Ван Мїн да Тельман
јортјасѣс.

— Ме жужыдѣ благода-
рїта тїјанѣс, їзбїратель јорт-
јас, меным ыжыд доверїе
сетѣмыс, менѣ СССР-са
Верховнѣй Сѣветѣ дѣпу-
татѣн бѣрјѣмыс. Лоны на-
родлѣн слугаѣн, сїѣ ыжыд
честї і тајѣ тїјанлыс дове-
рїјесѣ ме честїи оправда-
та,—вїсталѣ аслас медво-
зѣ кывјасын Рочева јорт.

Рочева јорт воѣд вїста-
лїс їзбїрательјаслы гѣгѣр-
воана, прѣстѣй кывјасѣн
СССР Верховнѣй Сѣветса
мѣдѣд сессїјалѣн їсторї-
скѣй уж јылыс. Вїсталїс
сессїјалѣн вїдлалѣм вопро-
јас јылыс. Торјѣн сывтлїс
ј е д и н ѣй государственнѣй
бјуджет, судѣоустрѣство,
гражданство да Ставсојус-
са селскохѣзїственнѣй вы-
ставка јылыс вопросјас вы-
лѣ.

Рочева јорт сывтлїс сїѣ-
жѣ меставывса уна тыр-
мытѣмторјас вылѣ, кыѣ
фїнансовѣй ужын, колхоз-
јасѣс организација боксан
їонмѣдѣмын, ужалыс јѣз
пѣвсын массово-разјаснї-
тельнѣй уж тырмытѣма ну-
ѣдѣмын да с. в.

Уса рајонувса колхозјас
омѣла лѣдѣдѣдѣны Ставсо-
јусса селскохѣзїственнѣй

выставка вылын участвуй-
тїг кежлѣ, тајѣ зоннас за-
вїсїтѣ рајсполкомса да
рајзоса вескѣдлысјассан.
Уна тырмытѣмторјас їмеїт-
чѣны і „Вылї туј“ колхо-
зы,—воѣд вїсталѣ Рочева
јорт.—Ме чуксала тїјанѣс,
колхознїк јортјас, колхо-
зын вредїтельстволыс пос-
лѣдствїејас бырѣдѣм вы-
лѣ, социалистическѣй орѣјы-
сѣм да стахановскѣй двї-
женїе паскыджыка паскѣ-
дѣмѣн тї возын сулалыс
могјас успешнѣја олѣмѣ
лѣртѣм вылѣ да наѣјтча,
мыј тїјан колхоз лоас рај-
онын мѣса возынмуныс
колхозѣн. Омѣла ужалѣны
сельпо, кодї оз мог мѣд
ужалыс јѣзлыс ѣнїја корѣм-
јасѣс, а сїѣ-жѣ школа, кѣнї
тырмытѣма котыртѣма ве-
лѣдѣдѣм, абу став чѣладѣсѣ
шымыртѣма велѣдѣдѣмѣн,—
воѣд вїсталѣ сїѣ.

Доклад бѣрын заводїт-
чїсны ожївленнѣй прѣвїе-
јас. Медвозѣадн выступї-
тѣ Лѣугојев јорт (окрпуш-
нїна). Сїѣ вїсталѣ кывјан
уж котыртѣмын тырмытѣм-
торјас јылыс, бѣјепрїпасѣн
омѣла обеспечїтѣм јылыс
да с. в.

Старцева јорт аслас
сорнїын вїсталїс:

— Міјан Колва сїктсѣве-
тын омѣла мунѣ неграмот-
ност бырѣдан уж. Омѣла
пуктѣма сїктын культурнѣй
уж, оз овлыны кїнојас,
абу раѣїо, еша да омѣла
локтѣны газетјас да жур-
налјас. Лавкаын оз овлыны
култѣтоварјас: велосїпѣјас,
фотоапаратјас, гудѣкјас
да с. в. Оз тырмыны шко-
лаын велѣдѣчысјаслы учеб-
нїкјас. Колхоз оз остав
школалы, оз сет вѣвјас
пес кыскалѣм вылѣ, мыј
вѣсна пес абутѣмыс овлы-
лѣны велѣдѣдѣмын срывјас.
Омѣла вескѣдлѣны да от-
салѣдны школалы ужын
народнѣй образованїелѣн
рајоннѣй да окружнѣй от-
ѣелјас, їнструкторјас оз
воливлыны.

— Уса рајонын Којмѣд пїа-
їлетка (перво) вога вы-
пуск) зајѣм разѣдѣм мунїс
вывтї ыжыд кыпїдлунѣн,
но зајѣм взносјас чукѣртѣм

мунѣ вывтї жеба,—вїсталѣ
Вокујев јорт. Сїктсѣвет
паста ставѣсѣ чукѣртѣма
сѣмын-на 3,9 прѣцент вы-
лѣ. Омѣла пуктѣма колхо-
зын учѣт да отчѣтност,
колхознїкјаслы труд кнїж-
кајасѣс трудоѣенјас абу
пасјалѣма,—воѣд вїсталѣ
сїѣ.

Колхозса брїгадїр Кос-
кова јорт аслас сорнїын
вїсталїс:

— Колхоз правленїе їѣдт
внїманїе торјѣдїс турун
їдралан ужјас вылѣ. Омѣла
їспѣлзутчїсны машинїјас,
машинїстјас вежлавсїсны,
кыѣ напрїмер, турун їдра-
лїгѣн машинїстѣс сетїс
сельполы пекарѣ. Омѣла
лѣї нубѣдѣма турун їдра-
лѣм, правленїе ез котырт
колхознїкјасѣс уборка ас-
кадѣ да бур качествѣн
нубѣдѣм вылѣ, мыј вѣсна
уна участокјас колїны вѣч-
тѣг, а сїѣ-жѣ і качествѣнс
лок. Ез вѣв тыш прогул-
шїкјаскѣд, колхознѣй ус-
тав на вылѣ ез прїменаїт-
чы. Колхозлѣн ужыс і ѣнї-
на пыр лок. 46 ужалыс
вѣвлы ем сѣмын 10-15 доѣ
да 15-20 сїѣс.

Вывтї омѣл состојанїеын
скѣт вѣдїтѣм.

— Міјан колхозын абу
тышыс колхознѣй урожај
воштѣмјаскѣд,— в і с т а л ѣ
колхознѣй ревкомїссїјаса
јуралыс Зѣтов јорт.—Брїга-
дајаслѣн вїѣму ужалан ма-
шїнајас пыр-на уберїтѣ-
мѣс, тупласѣны кѣн-сурѣ,
Колхоз правленїе вѣчїс
колхознїкјаслы переавансї-
рованїе, мыј вѣсна торја
колхознїкјас ѣнї ужјѣзаѣс
колхозлы. Тајѣ јавлїтѣдѣ
колхознѣй устав грубѣја
нарушїтѣмѣн, но правле-
нїе тајѣс тѣд в ы л ѣ е з
бост. Брїгадајаслѣн вѣчѣм
турун зорѣдјас правленїе-
лы актѣн пыр-на сѣјтѣ-
мѣс,—воѣд вїсталѣ Зѣтов
јорт.

Нѣшта выступїтїсны Чїп-
санов да мукѣд јортјас.
Собранїе прїмїтїс колхоз-
нїкјасѣн да ужалыс јѣзѣн
ас выланыс бостѣм кон-
кретнѣй ѣязательствѣјасѣн
шудѣм.

Макаров.

ГЕРМАНИЈАЫН ЈЕВРЕЈСКѣЙ ПОГРОМЈАС

Авглїјскѣй газетјас јурѣ-
тѣны, мыј Германїјаын јев-
рејскѣй погромјас пыр-на
продолжајтчысѣны. Гер-
манскѣй населенїе возму-
шїајтѣд фашїстскѣй банд-
лѣн повѣденїејѣн.

„Тажѣс“ газѣта гїжѣ, мыј

уна „арїѣѣс“ арестутѣма
сыныс, мыј најѣ лыгїсны
открытѣја прѣтѣстутнѣ
јеврејскѣй погромјаслы па-
нїд.

Мѣд Авглїјскѣй „ѣјлї
експресс“ газетлѣн бер-
лїнскѣй корреспондѣнт гїжѣ:

фашїстскѣй бандаслѣн
ѣверствѣјасыс масса пѣвсын
кыпѣдїсны сешѣм ыжыд
возмушченїејас, кышѣмѣс
ме ег-на азчыв гїтлеров-
скѣй режїмлѣн 5 вога гос-
подствутан кадѣ.

(ТАСС)

ВКП(б) Комі Областнөй Комітет Пленумлөн шуом (пом)

сбмлыс план. Обжакитны „Комілес“ трестс да предпріятіејасса став директорјасс твса да тулысгожымса пурјасом став објомыс петомн ну ө д ны реквізіт заготовлајтөм сіјс ужаланнөз арса-твса вөрлезан план тыртны заводчөмсаң вајалөмн.

14. ВКП(б) ОК-лөн пленум лыддө коланаң сувтөдны в о п р о с С С С Р - с а Наркомлес воын Удора районс „Свінолес“, Летскөй районс „Кірлес“ вөр-промхозјасс „Комілес“ трест системаө отувтөм жылыс.

15. 1939 өд воын Севернөй Свінод да Е ж в а ө д молдн кылдөчөм бырө-дөмлы зев важнөй төдчан-лун сетөмн ВКП(б) Комі Обкомлөн пленум обжакиты:

а) „Комілес“ трестса управлајушщөјс да Ежваса кылдөчан контораса началькөс төлысса срокн разработатны меропріятіејас вөр кібн да механизјасн воэ тулысын да гождьмын пурјасом котыртөм куза. Лөсөдны местајас Снетков-лыс, ЛАН, ВКЛ пурјасан станокјас сувтөдөмлы, Ежва, Сыктив, Печора прітокјасын первічнөй молевөй кылдөчан ју устјејасын, тувсов ыжыд ва арталө-мөн, некушөм случајын не лезны передержівајушщөй запанјасын вөр космөм.

б) Заготовітөм вөр механическөја да кібн пурјалдөмн тырвыјө освоітөм могыс, определітны сортіровочнөй сеткадн генералнөй продолнөй запанјас сувтөдөм Сыктив, Лемва, Лөкчім да Ежва устјејасын, Снетков да ЛАН станокјас применітөмн.

в) Щөктыны „Комілес“ трестлы, Ежваса кылдөчан конторалы таваса навігация тупкыстөз к о р е н ы Ежва, Сыктив, Лемва, Печора куза пурјалдөм вөр куталдөм да букірујтөм выдө вөрстојанкајаслы постөјаннөй местајас, кодјас медым вөлі лөсалдны вавысса судоходствөдн требованіејаслы.

г) Пурјасан местасан вөрстојанкајасөз пучокјас да кібн пурјалдөм вөр нов-лөм могыс обжакитны „Комілес“ трестса управлајушщөјс да Ежваса кылдөчан контораса началькөс содтыны моторнөй флот 1939 вөса навігация кежлө запанјасса, вөрстојанкајас-са ужјас лөпкыда пукалыс катерјасдн освоітөм тыр-выјө обеспечітөмөз.

д) Щөктыны Червөчкін јортлы октябр 15-өд лун кежлө шыбытны кылдөчан законө Улыс Ежваса запанјасыс сплоточнөй система да механизјас төвса капиталнөй да шөркод ремонт нуөдөм могыс, а сіз-жө октябр төлыссаң бөст-сыны колана мында пурјасан станокјас вөчөмө, определітны быд запанлы пыжјас, завознајас стрө-ітөм.

е) Обжакитны „Комілес“ трестса управлајушщөјс да Ежваса кылдөчан контораыс началькөс төлыс-са срокн разработатны вөр стојанкајасдн тувсов-гожса пурјасом нуөдөмн местајасын жілішщнөй строітелствөлыс меропріятіејас, строітелствөсө 1938 вөса навігациян вөр ма-теріалдн обеспечітөмн.

16. Тувсов-гожса пурјасан, вөр букірујтан, запанјас сувтөдөмн план олдөмө пөртөмдөмн успешыс кутас сулавны такелажн аскадн обеспечітөм са-јын. Щөктыны „Комілес“ трестса управлајушщөјс, Ежва кылдөчан контораса началькы таво арса навігациян шыбытны генералнөй запанјас сувтөдөмн местаө сөкыс цінкјас, цөп-јас, јакөрјас, а сіз-жө тыр-выјө обеспечітны навігаци-оннөй да төвса кадын вөс-нө букірујтан цінкјас, пөчкөвөј снастјас, боновөј цінкјас берегјас обонуртөм выдө, первічнөй молевөй кылдөчан ју устјејасө запанјас сувтөдалдөм выдө, төлын да тулысын пурјалдөм букірујас кыскалөм выдө шыблалдөм.

17. ВКП(б) Обкомлөн пленум лыддө преступнө-јөн рабочөјјаслы да слу-жашщөјјаслы уждон куза ужјөз 2.800 сурс шайт „Комілес“ трестсаң да Ежва-са кылдөчан конторасаң лөдөм.

Пленум обжакиты „Комілес“ трестс да Ежваса кылдөчан конторасө ок-тябр 10-өд лун кежлө бы-рөдны уждон куза став ужјөз да воэ не лезны сөщөм петкөдчөмсө.

18. Сојан-јуан прөдукта-јасдн рабочөјјасөс снаб-жајтөм дезорганизујтөмыс, СССР Совнарком бердса Економсоветлыс шуөмјассө рабочөјјасөс 20 прөцент отоварівајтөм жылыс олдөмө пөрттөмыс, растратајас да убыткајас лөдөмыс, коді вөјөдөс вытө сөкыс фінансөвөј состојаніејө—комілеспродторгса началь-көс І. Н. Сорвачевөс уж вывсыс вештыны да фелө-сө сетны следственнөй органјасө.

19. Обжакитны Комілес-продторгөс обеспечітны ок-тябр 15 өд лунөз став кад-коласт кежлө товаро-про-дуктајас нуөм. Котыртны вөрын төргүјтөм сөщөм ногдн, медым вөрсса став лавкајасын век вөлі това-ро-продуктајаслөн колана ассортімент, обеспечітны став вөрпунктјасын об-щественнөй сөјөм, весав-ны аппаратсө растраткө-јасыс, проходімецјасыс, разложітчөм элементјасыс, лөспродторг система аппа-ратын уж выдө преданнөй рабочөјјасөс да колхознө-јасөс выдөвајтөмн.

20. Обжакитны вөрлөдө-мын да кылдөчөмын ужа-лысјас профсојузса респуб-ліканскөй комітетсө систе-матическөі занімајтчыны со-ціалістическөй о р д і с ө м , стахановскөй двіженіе, тех-ныческөй велөдчөм, рабо-чөјјаслыс неграмотност бы-рөдөм котыртөм јылыс вөпросјасдн. Нуөдны быд-лунја тыш вөрлөдөмын ра-бочөјјаслы медбур культур-но-бытовөй условіејас лө-сөдөм вөсна, безопасност техника да труд охрөнај-төм куза меропріятіејас став мөрајасдн пыртөмн, краснөй уголокјас, шојччан керкајас котыртөмн, ра-бочөјјасөс кінөдн регулар-нө обслужівајтөм шөдөдө-мөн, најөс тырмымөн га-зетјасдн да літературадн обеспечівајтөмн.

21. Обжакитны ВКП(б) Печорскөй окружкомөс да став рајкомјасөс декабр 10-өд лунөз котыртны быд вөр-пунктын парткомсомолскөй сет рабочөјјас пөвсын парті-јно массөвөј політическөй уж нуөдөм могыс, вөрле-зан планјас тырталдөм вы-лө налыс производствен-нөй активностсө котыртө-мөн, коммуністјас, комсо-мөлецјас, беспартіјнөј мас-са пөвсын ВКП(б) історіја краткөй курс сертө велө-дан школајас да політкру-жокјас котырталдөмн, по-літическөй бөітелност кы-пөдөс выдө, народлыс врагјассө разоблачөјтөм да грөмітөм выдө, вөр про-мышленностын вредітел-ствөлыс последствіејассө бырөдөм выдө массајасөс мобілізујтөмн.

Італјанскөй фашізмлөн антисемітскөй закон

Лун-мөд сајын фашіст-скөй Італіјаса министрјаслөн совет лөзіс антисемітскөй закон.

Закон запрөщөјтө јев-рејјаслы ужавны государ-ственнөй, профсојузнөй да мукөд учреждөніејасын, гырыс банкјасын да част-нөй страховөй кампаніејас-ын. Став тајө учреждөні-ејасыс јеврејјасөс увольна-јтөм должен лоны нуөдөма закон јөзөдөм бөрын 2 тө-лысса срокн. Јеврејјаслы, мукөд странајасса поддан-нөјјаслы, запрөшітөма овны

Італіјаса владөніе-јасын. Јеврејјас, кодјас прі-мітисны італјанскөй поддан-ство 1919 вөса јанвар пер-вој лун бөрын, лішајтчысө-ны тајө подданство выдө лравөныс. Государственнөй учебнөй учреждөніејасыс, наукајаслөн академіјајасыс, інстітутјасыс јеврејјасөс вөтлалөм јылыс воэа шу-өмјас дінө содтөдөн јевреј-јаслы сіз-жө запрөшітөма і частнөй італјанскөй школа-јас посөщөјтөм.

(ТАСС)

Міјан рөдінаса героическөй нывбабајас (пом)

ветскөй нывбабајас — міјан командірујаслөн да красно-армејецјаслөн гөтырјас, чо-ј-јас, невөстајас ыжыд само-отверженностн ужалысны бојөвөй обстановкөын, ра-нөйтчөм бојөцјас бөрсса гос-піталјасын беззаветнөја ухајивөјтөмн, рөдіна доб-лөстнөја дорјөсјаслы став вынысныс налыс бојөвөй служба нуны отсалөмн. Сіјө лунјасө, кор Хасан ты дөрын грымгісны дөрудіе-јас, советскөй нывбабалдн гөлдөс јургіс кыз грознөй өлөдөм міјан рөдінаса став врагјаслы. Мамјас, гөтыр-јас да чојјас ыпјалысны под-лөј захваткөјас дінө лөг-лундн. Најө чуксалысны Краснөй Арміјаса мужест-веннөй бојөцјасөс стојкөја вөжныс свјашченнөй совет-скөй му. Помтөм пісмөјас-ын да резолюціјајасын, ко-д-јас тырөмабө врагјас дінө скөрлундн да рөдіна дінө рафөјтөмлундн, советскөй нывбабајас став мір паста вөтлалысны асланыс патри-өтческөй чувствөјас жылыс.

Міјан рөдіна шөндө улын советскөй нывбабалдн өлөм лөі спокојнөјдн да гажабн. Нөкытөн мірын нывбаба-вөсна абу сөщөм төждлү-ныс, кызі міјан. Нөкытөн мірын нывбаба-мам оз пөл-зүјтчы сөщөм уваженіејөн, кызі міјан. Уна сурс мам бөстө советскөй государ-ствөсөң уначөлаф куза по-собіејө. Тырмымөн шуны, мыј 1936 вөсаң заводчө-мөн уначөлафда мамјаслы государство сетіс 1,8 мө-ліард шайт пособіејө. Тајө суммаыс равнајтчө јевро-пейскөй государствојас піыс өткымынјаслөн вөса бјуд-жетлы.

Капіталістическөй стрө-талалө најтө нывбабалыс достөінствөсө. Фашістјас лыддөны нывбабаөс кызі нөзшөй существо. Сылы сетөдны обществөннөй послөдн бөрја шупөдјасыс. Фашістскөй варварјас сорнө сертө нывбабалөн долг — кывшутөг кывзысны, сы-лөн уфөлыс—вөчко да кух-на. Ужалыс нывбабаөс ка-піталістическөй странајасын шыбытөма мефса бесчело-вөчнөй эксплоатаціја выдө.

Соціалістическөй револю-ціјалдн гырыс завоеваніе-јас піыс өтө—міјанлыс ны-вабабаөс кухналдн, вөчкөдн да помтөм униженіелдн сө-кыд цөпјасыс раскрепөстө-төм. Мі воөдчөм нывбаба-лөн тырвыјө равенствөб.

Советскөй нывбабајас вөча-кө асланыс верөсјаскөд, бат-јаскөд да вокјаскөд тыш-кабөны коммунізм вөсна, стрөбітөны выдө өлөм.

1936 воын РККА-са ко-манднөй да начальствују-шщөй состав гөтырјас став-сојузса совөщөаніе вылын Пөліна Осіпенкө вөсталіс: „...мі кутам нөјтны врагөс сіјө терріторіја вылын, көт сіјө кушөм уналыда ез вөв, көт кытыс сіјө ез петкөд-чы да көт кытысаң сіјө ез наступајт. І корас-кө стра-на, корасын-кө партіја да правітелство, то міјан ны-вабабајас верөсјасныскөд өт-лаын, став Рабочө-Крөстан-скөй Краснөй Арміјакөд өт-лаын міјан славнөй, рафө-ј-тана руковөдөтел, Совет-скөй Сојузса первој маршал Клім Ворошілов вескөдлөм улын сетасын колана от-пор“.

І гымыштас-кө војналдн гым, советскөй нывбаба не-сөмын вежас батјассө, ве-рөсјассө да вокјассө фаб-рікајасын, заводјасын да колхозјасын, сіјө ачыс бөс-тас кјасас дөружіе сы мо-гыс, медым дорјөны рөді-насө. Грізодубовалдн, Осі-пенкөдн да Расковалдн

подвөг петкөдлө, мыјвыдө способөн советскөй нывба-ба, кор сіјө воодушевөітчө-ма партіјалы да правітел-ствөлы беззаветнөй предан-ност чувствөннө, отөчөствө-өс пөса рафөјтан чувствө-өн. Паріжскөй коммунарка-јаслыс традиціјајас, граж-данскөй војна кадын міјан героическөй нывбабајаслыс традиціјајас лоас содтөма мөровөј фашізмкөд лөктан схваткөын. Міјан велкөй рөдінаса став нывбабајас кыпөдчасны кызі өтө мөрт да кутасын вөчны ставсө, медым өдөдөны Краснөй Арміјалыс пөбөда враг вы-лын.

Советскөй патриөткајас кужасын петкөдлыны асы-ныс вынөсө враглы, кужа-сны сулавны Ленин—Сталин фелө вөсна. Сылы порука-өн доблөстнөй фелөјас сө-ветскөй нывбабајаслөн, ко-д-јас кысны выдө цветјас мө-јан велкөй рөдіна слава вөнокө. Сылы порукаөн—бөспрөмернөй подвөг Грізо-дубовалдн, Осіпенкөдн да Расковалдн — доблөстнөй лөтчөјајаслөн, советскөй ге-роінајаслөн, кодјас заслу-жітисны став мөрлыс вос-хіщеніејө.

„Правда“ газөтлөн перөдөвөј.

Фізкультура да спортлыс уж бурмөдөм јылыс

Уса рајоннөй центрын өлө уна томјөз. Томјөз көсө өвны культурнөја, долыда. Кызі-жө өлө томјөз Нөвік сіктын?

Көліс гождөм, воіс ар, но Нөвік рајцентрын фізкуль-турнөй, осоавіахімскөй ру-ковөдөтелјас ез на думыш-лыны томјөз өлөм јылыс.

Уса рајисполком бердын ем фізкультура да спорт ку-за рајінструктор Канөв јорт, но томјөзкөд сіјө нөмтор оз нуөд.

Төмјөзлөн ем ыжыд желаніе төвса спортнөй да фізкультурнөй занөтіејас выдө, но фізкультурнөй орга-нізација нөмтор-на оз вөч. А рајцентрса клубын зөв шөчөніка мунлывлө поста-новкајас да кінөјас.

Төмјөз корөны фізкульту-ра да спортлыс төвса уж бурмөдөм да РОНО-лыс бурмөдны рајцентрса клуб-лыс ужсө, медым лөі фөј-ствөтөлнө төмјөзлөн шојч-чан местадн. с.

П О Д Р У Г А Я С

„Рбіна“ самолет екіпаж- лон командір Валентіна Грізодубовалы 28 арбс. Но сіџ пелпомјас сайн лебала- лан ужлџн стажыс уна во- јас-нін.

Авіація дінџ радејтџм Валентіна Грізодубова уна- слејутіс батсаныс—талант- лывџ авіаконструктор—са- моучкасан. 14 арбсџн-нін сіџ лебалџма батџн стрџі- тџм планерјас вылын. 1928 воын Хар’ковскџй техноло- гическџй інстїтутын студент- ка Грізодубова пырџ лџт- нџй школад.

Кор-сурџ сылы ез вџв- коквыд. Ещадџн секї ескїс- ны, мыј нывјасыс, кодјас- воїсны авіаціяџ, лоас тџлк.

Г. К. Орджонїкїдзе јорт- кџд встреча—Валентіна Грізодубова олџмын меџса- рајутчана лунјас пїыс џтї- разџдїс став сомненїејас- сџ.

Нарком мелїа встретїтїс- том нывкаџс, вїмательнџја- кывзїс сіџс.

— Ме еска тениџ—шуїс- Орджонїкїдзе јорт.—Лебав- ны кутан. Лоан лџтчїкџн—- пырав ме орџд да вїстав- лы аслаџ достїженїејас јы- лыс.

Грізодубова успешнџја— кујїм тџлысџн—помалїс лџт- нџй школа. Осоавїахімын џтї- медвоџа ныв-пілот лоїс- пілот-їнструкторџн. Сылџн- 86 пітомецјас пукалџны са- молџт штурвалјас сайн. Сылџн ученїкјас важџн-нін- асныс лоїны учїтельјасџн. Уна- џн на пџвсыс—РККА-са ко- мандірјас, орџеноносецјас.

1934 восан Грізодубова— Гор’кїј нїма агїтескадрїлја- са агїтатор. Сїџ лебалїс- мїянлыс ыжыџ странаџс- пџшчї ставныс—Памїрсан- Бајкалџ. Пџс общїствен- ныца Валентїна Степановна- нубџџ уж РККА-са частын, кџнї служїтџ сылџн верџ- сыс—воїннџй лџтчїк. 1936 воын правїтельство сіџс на- гражџдџтџ Трудовџй Крас- нџй Знамја орџенџн. Авіа- ціоннџй технїкаџн олчїнџја- овлаџејтџмыс 1937 воын правїтельство сіџс на- гражџдџтџ мџд орџенџн—Крас- нџй Звездаџн.

Ассыс мастерствосџ дуг- дывтџџ совершенствутџмџн, Валентїна Грізодубо- ва лџб выл машїнајас іс- пытајтысџн.

Женыџ кадџн Валентїна Грізодубова сувтџџдџ некы- мын женскџй рекордјас, код- јас тџдчымџнја вевтџџны- прославітџм амерїканскџй- лџтчїцајаслыс междуна- рџнџй достїженїејассџ.

Сџветскџй страна радејтџ- тџ ассыс геројассџ. Кїргїз- скџй ССР-ыс Чујскџй їзбї- равельнџй округса ужалыс- їџз Грізодубоваџс бџрїс- ны СССР-са Верховнџй Сџветџ асланыс џепутатџн.

Окмыс во сайн кымын- Осїпенко первојыс тџдма- сіс авіаціяџн. Сїктын, кџ- нї сіџ олїс, вџлі кык спор- тївнџй самолет. Сїџ кадсан- Осїпенко пыр мџвпалџ ло- ны лџтчїкџн.

Поїна мунџ Севастопо-

лџ да сенї пырџ ужавны- лџтчїкјас школаса столо- вџџдџ. Школаса партїнџй ор- ганїзація тџдмалџ сіџ кџс- јџм јылыс, отсалџ сылы- пырны велџдчїны.

І заводїтчїс куџ, напра- женнџй велџдчџм. 1932 во- ын Поїна Осїпенко помалџ- школасџ „хорошо“ вылџ. Сїџ—РККА-са воїннџй лџт- чїк. Сїџ ужалџ образцо- вџја да недыр мыстї на- значајтџс џвеноса командї- рџн. Коммуїстка, олчїнџй- стрелок, сіџ некџр џз еновт- чывлы велџдчџмыс, нубџџ- общїственнџй уж началь- ствујушџй состав семјас- пџвсын. Уна тїпа самолет- јас освоїтџмџн, сіџ заводїтџ- занїмајтчїны вылџ леб- џылџмјасџн да панїџ асла- с частыс став лџтчїк- јассџ, сы лыдын і ассыс- верџсџ.

1936 воын сіџ участвутџ- тџ РККА-са команднџй да- начальствујушџй составлџн- гџтырјас ставсојузса совещ- аніе вылын. Правїтельство- сіџс наградџдџтџ Трудовџй- Краснџй Знамја орџенџн. Сїџ сетџ Сталін јортлы- кџсјысџм лебавны нџшта- буржыка да ассыс кывсџ- пџртџ олџмџ.

Международнџй авіаціон- нџй федерацияса таблїцаын- П. џ. Осїпенколыс гїџџма- нын 6 рекорд.

Поїна џенїсовна лџбџд- чџ пырны воїнно-воздуш- нџй академіјаџ, помалџ- Краснџй Арміја дом берџса- рытја рабфак. Сыкџд џт- щїш сіџ лџбџдчџ выл вџв- лытџм перелџт кежлџ— Чорнџй море бересан Белџй- море берес дорџ. 1938- воса јул 2 лунџ Поїна Осї- пенко аслас боевџй под- ругајаскџд—Вера Ломако- кџд да Марїна Расковакџд—-бура лебџџ Архангелскџџ.

„Гџрџїтчам сџветскџй ныв- баба лџтчїцајас мужество- џн, выџержкаџн да вылын- мастерствџн, кодјас (лџт- чїцајас) асланыс јарјугыџ- перелџтџн гїжїсны сџвет- скџй авіація історїјаџ нџш- та џтї рекорд“.

Нарџдјас вождџ Сталін- јортлџн да сіџ сџратнїк- јаслџн тајџ прїветственнџй- кывјасыс выразїтїсны став- народлыс чувствџјас. Пра- вїтельство наградїтїс отваж- нџй лџтчїцајасџс Ленїн ор- џенџн. Оборона куџа Нар- ком Сџветскџй Сојузса мар- шал К. Је. Ворошїлов јорт- прїказџн Осїпенко јортлы- вџлі прїсвоїтџма капїтан-

лыс воїннџй званїе, а Рас- кова јортлы—старшџй леј- тенантлыс.

Архангелскџ лебџџм бџ- рын Поїна Осїпенко да- Марїна Раскова заводїтїсны- лџбџдчїны выл, нџшта јџн- жыка замечательнџй перелџт- кежлџ.

Лебџџмын меџса том уча- стнїца—Марїна Міхаїловна- Раскова чужлџма 1912 воын. Ічџтсан сіџ думажтїліс- леб- џылџмјас јылыс. 16 арбса- нывкаџн шџр школа помалџ- мџдн Марїна мунџ ужавны- заводџ лаборанткаџн. Сїџ- вџлі јона ылын авіаціяыс.

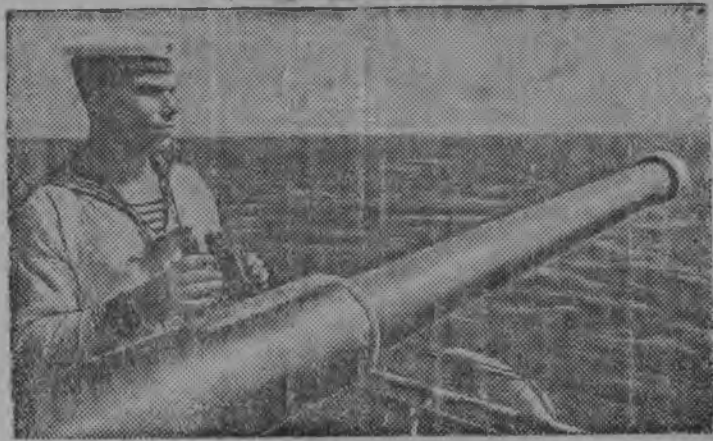
Но вот сіџ вужџ ужавны- РККА-лџн Жуковскїј нїма- воїнно-воздушнџй академі- јаса лабораторїјаџ, пырџ- гражданскџй в џздушнџй- флотлџн заџчнџй інстїтутса- аеронавіаціоннџй факультџ- тџ.

Лабораторїјаса начальнїк- А. В. Белаков, џнї Сџвет- скџй Сојузса Герџ, с е т џ- ыжыџ вїманїе том, вџдучї- вџй нывбабалы, кодї думажтџ- штурман профессїја- јылыс. Сїџ велџџ Раскова- џс, бџстџ аскџдыс лебавны.

Марїна Раскова помалџ- Вуз, бџстџ штурманлыс- фїлом. Аслас специальнос- тџн сіџ влаџејтџ зев бура. Сылџ доверажтџны Академі- јан прџподавајтны, сіџ ін- структїрујтџ лџтчїк-набл- дателјасџс. Сїџ ученїкјас- пџвсын абу ещџ превосход- нџй штурманјас воїннџй- авіаціялџн.

Штурманскџй фелџ велџ- дџмкџд џтщїш Раскова- помалџ летнџй школа. Штурман-пілот Марїна Рас- кова ужалџ слџпџй полџт- јас куџа інструкторџн. Штурманџн сіџ лебалџ 1937- воын Валентїна Грізодубо- вакџд вескыџ лїнїја куџа- легко-моторнџй спортївнџй- самолет вылын. Најџ уста- новїтїсны выл междуна- рџнџй рекорд, пукывлытџг- лебџїсны Актубїнскџџ 1444- кілометр.

Разнџй тужасџн тајџ кујїм- нывбабаыс воїсны авіаціяџ. Но џтї џтлаалџ најџс: доб- лџст, мастерство, асланыс- великџ Рџбіна ым вџсна- побџжџдџтны кџсјџм.

На сн: Краснофлџтец олчїнчїк боевой и полити- ческой подгџтовкї Северо-Западнџй границы комсо- молец А. М. Петров на вахте.

РАБОЧЕ-КРЕСТАНСКџЙ КРАСНџЙ АРМІЈАСА КОМАНДІРЈАСџС, ПОЛІТРАБОТНІКЈАСџС, ІНЖЕНЕРЈАСџС, ВРАЧЈАСџС, ТЕХНІКЈАСџС, МЛАДШџЙ КОМАНДІРЈАСџС да КРАСНОАРМЕЈЕЦЈАСџС НАГРАДІТОМЈАС

Нојабр 16 лунџ централ- нџй газетјасын їџџџџма- Рабоче-Крестанскџй Крас- нџй Арміјаса командїрјасџс, полїтработнїкјасџс, інже- нерјасџс, врачјасџс, технїк- јасџс, младшџй командїрјас- сџс да красноармејецјасџс на- градїтџм јылыс СССР- Верховнџй Сџветса Презї- дїумлџн Указлыс прџдол- женїе.

Сџветскџй Сојузлыс дор- јысан вын јџнмџџм куџа- правїтелстволыс специальнџй- заданїејас образцовџја олџ- мџ пџртџмыс да Рабоче- Крестанскџй Краснџй Армі- јаса сојеџїненїејасын, част- јасын да подразделенїејас- сын боевџй, полїтїческџй

да технїческџй подгџтовка- куџа тџдчана успешјасыс- наградїтџма СССР-са ор- џенјасџн да меџалјасџн, а- сіџ-жџ СССР-са Верховнџй- Сџветлџн Почотнџй грамо- таџн 335 мортџс.

Ленїн орџенџн наградї- тџма 7 мортџс, „Краснџй- знамја“ орџенџн—98 мортџс, „Краснџй звезда“ орџенџн— 43 мортџс, „Знак почџта“ орџенџн—2 мортџс, „За- отвагу“ меџалџн 59 мортџс, „За боевые заслугї“ меџалџн—124 мортџс да СССР-са Верховнџй Сџвет- лџн Почотнџй грамотаџн—2 мортџс.

(ТАСС)

Чехословакіяын троцкістјаслџн провокаціоннџй џејательност

Чехословацкџй демократї- ческџй общїственност- пыдысан возмушцајтџ чџ- нежыџ кучка троцкіст- скџй шпїонјаслџн провока- ціоннџй џејательностџн, код- јас (троцкістјасыс) орудујтџ- тџны Прагаын. Тајџ троц- кістјасыс фашїстскџй реак- ціјаџн іспџлзујтчїсџны быџ- пџлџс провокаціяјас вылџ. Лун-мџд сайн троцкістјас- лџсїсны „Туде право“ га- зета, кодї формат, шрїфт, вјеретка і став мукџд прїз- накјас сертыс їк сіџ газет- код, кодџс неважџн тупкџма коммуїстїческџй- партїјалыс џејательност за- претїтџмкџд їтџдын „Туде- право“ коммуїстїческџй- газета.

Газетын їџџџџысџ обра- шшенїе, кодџс кырымалџ- ма, кыџ бытџџ, Чехослова- кіјаса коммуїстїческџй пар- тїјалџн ЦК-џн. Троцкістскџй- фалшївка аграрнџй печатџн- џнї іспџлзујтчїсџ комму- нїстјаслы паныда бешенџй- кампанїе вылџ, кыџ бытџџ, најџ (коммуїстјасыс) ыжыџ- објџмџн паскџдїсны неле- гальнџй уж да дастџны „го- сударственнџй перевџрот“.

Троцкістјаслџн фалшївка- фашїстскџй элементјаслы, тыдалџ, кодџ сы могыс, ме- дым лїшїтны коммуїстїче- скџй џепутатјасџс (25 ман- датџс) выл прџзїдентџс бџрїїџн.

(ТАСС)

Пїсмџјас да заметкајас бџрса

Нојабр 14 џд лунса мї- јан „Сталїнскџй тудџд“ га- зетын вџлі їџџџџма замет- ка „Вузасџмын пуктыны- бур пџраџок“ јургїџџџн. Тајџ заметкасыс індџм- фактјас ез збылмыны да- Поповлы некушџм замеча- нїе водторгнїтсан абу вџв- лџма.

Ответственнџй редактор—џ. РОЧЕВ.

„Крепко бїла Красная Армія кулацкїх атаманџв“.

„Крепко бїла Красная Армія японскїх интервен- тов“.

„Крепко бїла Красная Армія белых генералџв“.